

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (36)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Ερωτ. ΠΕΑ II, 36/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Πρωτ. 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Άγιοι Ανάργυροι
(παλαιότερον όνομα: Ζούλιανα), Έπαρχίας Λοιμεδαίμονος
Νομού Λακωνίας.....

2. Όνοματεπώνυμον του ξετάσαντος και συμπληρώσαντος Μιχάλης
Φωφός..... έπάγγελμα Διδάκταλος.....
Ταχυδρομική διεύθυνσις Άγιοι Ανάργυροι Λοικωνίας
Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον... 5.....

3. Από ποία πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφορίαι:
α) όνομα και έπώνυμον Παναγιώτης Μιχάλης Γεωρ-
γιάννης.....
ήλικία 85 έτων γραμματικά γνώσεις Δοξαρχείον.....
..... τόπος κατοικήσεως Άγιοι Ανάργυροι

β) Παναγιώτης Λούγος έτων 58 Γραμμ: Κοινοκτητος
Παναγιώτης Παζιζης έτων 64 Έλλην Δοξαρχείον

Α. α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποία άγροτικά περιοχαί προωρίζοντο διά σποράν και ποία διά βοσκήν ποιμνίων; Διά σποράν: ιδιόκτητα κτήματα και κτήματα γονύς Άγιοι Ανάργυρων, ως βοσκόμενοι άφριαί έκταβεις - κοινοτικά χιβάδια και ιδιόκτητα επ' ενοικίω
Υπήρχον αυτά χωριστά ή ένηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα; Οχι.....

2) Εις ποίους άνήκον ως ιδιοκτησία; α) εις φυσικά πρόσωπα, δηλ. εις τούς χωρικούς; β) εις γαιοκτήμονας (Έλληνας ή ξένους, ως π.χ. Τούρκους); γ) εις Κοινοτήτας; δ) εις μονάς κλπ. Εις τών γονύων Άγιοι Ανάργυρων και τα περισσότερα εις ιδιοκτησία..

3) Ό πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον γάμον τών τέκνων του, διανεμομένης ύπ' αυτών μετά τον θάνατόν του; Συνθώς τών διατηρη.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Εἰ.ν.α.ε. ἢ γεωργοὶ. ἢ κτηνοτρόφοι.*

..φαί.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Ναί*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ὑ.α. κεντρικῶς.*

..τοῦ γαλακτοκομικοῦ. ..ἐνομιάζοντο. ἢ πλ. ζωὴν. κατ'οἰκον.

..Ἀρξ.τερον. ἔξωχθίθων. ..εἰς. αὐτοῦς.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα) ; ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τουρητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Μόνον.*

..ἐντόπιον. ..καὶ. ..εἰς. ρικρὰν. κλίμακα. ..ἀμοιβῆς.

..εἰς. εἶδος.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ὀχι*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Ἐργάζοντο. ἢ ἄν. ..εἰς. κεν. περιοχῆν.*

..τοῦ. χωρίου.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ὀχι*.....

5'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Μόνον με ζωϊκὴν κόπρον. Ὅταν ἐσωζοῦντο λιβάδια εἰς τὴν συρρωκίαν ἀκερέετο κοῦφόσιν νύκτας (βραδνές) θεί ἐκοιμῆντο καὶ ἤμα εἰς σὺν λιβάδι δια τὴν ζωϊκὴν ἐκ κόπρου ἡλιανκίν του.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἐὶ 1920 τὸν κ. Παν. Γεωργίτσου ἀν. τῶ χρόν. ἡ κολοῦθιαν ἢ ὠρεγοί των κοποῦν.

ε'. Ἀπὸ τότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἐὶ κερῶν. σιδηροῦν ἄροτρον ἔφερε εἰς τὸ χωρίον ἑ. κ. Παν. Μάμρας ἔ. ἔτος 1925

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐκείνη ποιεῖται τὸ μονόφτερον καὶ ἐλάχιδα τὸ ζυγίαν εἰς τὰ ἐπιμνην ἔδαφι χημικοποιοῦν. Δίφτερον, εἰς τὰ ἐπίσδα (μάκας) μονόφτερον

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

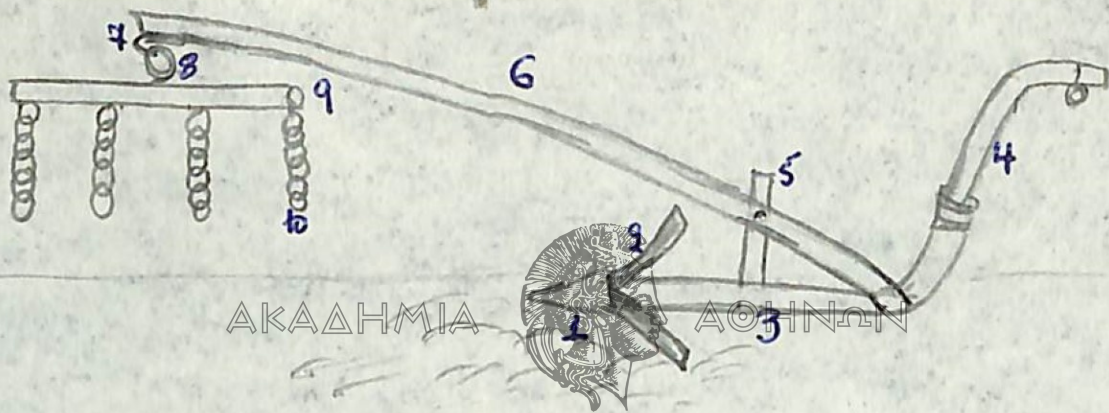
- 1. Οὐρά..... 4. ὕνι..... 7. κοιν. τούρι 10. κλειδί..
- 2. Οὐρά..... 5. φτερά ἢ παράβολα.....
- 3. Σταβίρι.. 6. ἀνάμ..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); ἀπὸ τοῦ ἔτους 1961.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ. Δὲν χημικοποιοῦνται, ἀλλ' ἔχουν ἀνεπαχλότετος τοῦ ἔδαφους.

≡ ὑγιον ἄριστον μετὰ ζυγοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

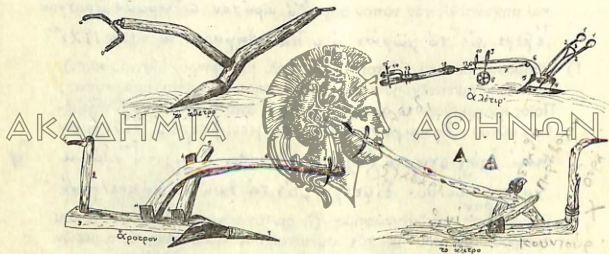
1. ὕψι	6. σταθάρη
2. φεραὶ-παράβολον	7. γράττος
3. κουντούρι.	8. θηλεία ζυγοῦ
4. ὄψρα.	9. ζυγός.
5. ἄσθρα	10. ἄρχειδες.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δικ. χρησιμ. σφραγ.

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... 1950 .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Ἐμαίετος, γεωργός, κατεσκεύαζε. Ζε. μόνος τοῦ τοῦ ἄροτρον.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

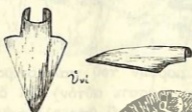
1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τό ύνί. Τό ύνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εΐναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εΐδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνί (ή τὰ έν χρήσει, εάν εΐναι διαφόρων τύπων) καί σημειῶσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Δ.ι. ὄνα. καί χωράφια. ἔχρησιμοποιεῖτο. τό. ἴδιο. ύνί.

- 5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ἤ.π.α. β.κεν.μ. θαν.ίς
 κ.ω.σ. ἐκχυρὸν ξύλον. πριόν. δέντρο. κέ κλίει πρὸς τὰ ὀπίσω
 6) Ἦτο (ή εΐναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἤ.π.α. ξυλίν.κ.

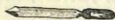
- 7) Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....
 .σ.κε.πάρ.νι., π.ι.ρ.χ.ί.όν.νι. (π.ρι.όν.νι.); .ξυ.λο.φ.αΐ.; β.μ.ί.λ.κ.ρ.ε.
 .καί. ά.ρί.δα.....

πριόνι

άρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαΐ (άρναρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος κ.κ.τ. ἀρχαῖς βόδιον. Ἀπό. τοῦ. 1935. κ.κ. ἐνεῦθεν ἄλοχα καὶ γουχάρια.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; Πλίντος. 2. 8. 100.....

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Ναί:.....

Ζυγός ἀπὸ σιδερένιο ἀλλήτρι καὶ ἀπὸ θαύδο κάρου.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλας, πιζεύλια κλπ.). Ὁ ζυγός εἶναι κυλινδρικὸν ζύλων μίκοις. ἓνός γέτρον καὶ τὸν ὀπίου. ἐξ ἑξῶν καὶ ἡ ἀλλήτρια. ὁ δὲ τὰ κέντρον. ἔχει θυγιά καὶ ἀχμιασμένα τὰ ἄροτρον.....

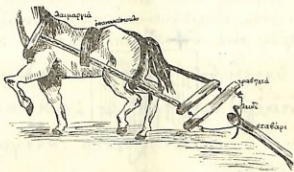
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). εἶναι ἀλλὰ βίδιμο καὶ ὀνομάζεται θυγιά. ζυγαῦ.....

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; Ὀνδένετε δι' ἑκός.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆι εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

5. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας : *Οὐκ ἄνδρας*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ὑπόμαδεκοῦνται. τὰ ζῶα. τὸ ἔν. δὴ γὰρ ἕως τοῦ ἄλλα βάσαν. τὴν. λαμαρτία. καὶ. ἐξαιρταῖκ. πόν. ζυγόν ὅ ὅποῖο ἴνικα κὰτω ἀπὸ. τὴν. κοιλίαν τῶν ζῶων. Ἐπί. καὶ. ζυγοῦ. ἀγκιστρῶνεται τὸ ἄροτρον καὶ ὅτι τῶς οὐρῶς αὐτοῦ τὰ καπίστρια διὰ τὴν διωδυνεῖντων.*

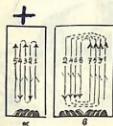
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Ὁμοίως ἕως ἄνω. Θ. Π.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆι εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Ὑὰ. διευθύνει. διὰ τῶν. σχοι. νί.ων. πρὸ. κρη. στριστῶν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιᾶς) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α)

? Ὁργώνουν... κατ' εὐθείαν γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ αἰγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπαριᾶς, ὑταμιᾶς, σιασιᾶς, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; **Μ.Ε. ΣΠΟΡΙΔΕΣ**.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; **Μ.Ε. αὐλακιάν**.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον ; **Μ.Ε. μόνον μὲ σκαπάνην**.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. **Δυνηθῶς ὀργώνουν πλαγίως, γὰρ φρουτιᾶς, βαθιὰς ἀροτριάσεως**.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ἐἰς ἕλα. τὰ ὀργώματα. μακρῶς. . . . .*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Κατὰ τὸν μῆνα. Φεβρουάριον γίνεται βαθεῖα κρῆσις τοῦ ἀγροῦ. ὀμαρφομένη ὀργωμά. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ἐγίνετο δευτέρη ὀμαρφομένη διόδοξον. . . . .*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ καλλιεργεῖται
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. . . .

Συνήθως ἕνα ἢ δύο ἔχοντες. μακρὰ καὶ δύο κήτριά.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Διὰ τὸν ἴτον. δύο ὀρσίως καὶ διὰ τὴν κριθῶν.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Χρησιμοποιεῖται μικρὰς. εἰκόσ. ὀμαρφομένης. ν. τορβάς. . . . .*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μ.έ. εἰδηροῦν. ἔργα.

Ἰ.εί.ο.κ. ... ἐνομοσχόλημα.κ. ἰάρι. πον. ἔχει. εχῆρα. Γ...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); Ἰ.βάρνι.β.ρα. ἔχει. Παλαιότερον. ἔχινεκα.

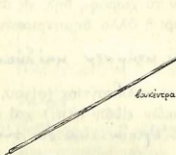
Ἰ.β.ω.ἔ.δ.ω.ι.ς. ἢ. ἔ. ζυκάρ.ι.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργανωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

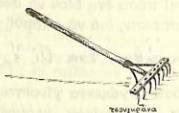
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

βουκέντρα

τευμμένα

ὁ βυλκίππος ἢ γράικος

σβάρνα εἰδερίνα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Χρυσίμο. φοιτοῦνται . . ἔ . . καθιμάς . καὶ . το . ἔνκρ . ε . . . . .

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
δυναθῶς . ἢ . γυναικῶν . του . ἢ . τὰ . παιδία . του . . καὶ . δεξιὰ
ἢ ἀριστερὰ . ἰδιαιτέραν . ἔνομα . δια . τὰς . βοηθεύς . . . . .

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. ~~Δὲ καλλιεργῶνται~~ ὄσπρια . . . . .

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ~~Ταῖ καλλιέργειαι~~ χωράφια ἐπέρχονται . δια . σανόν . καὶ . ἀπρφεύουκ . τὰ λι . πόμενα . . . . .

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ~~Δὲ καλλιεργῶνται~~ . . . . .

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

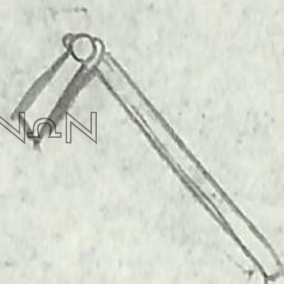
1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

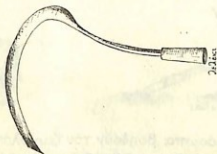
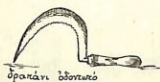
ΑΘΗΝΩΝ

Καγιάς

Ευάρι

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέ. ὀδοντωτό
δρεπάνι. (δερπιάνι. δίως. τὸ ὄνομα τοῦ...)*

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Χρησιμώσεις:
αὐτὸν ἔναυ... τὸν...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσαι) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Συννηθως. γέ.
δρέπανα, ελαχίστοι χρησιμοποιοῦνται κόσαι.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ὀδοντωτὴ.
τὴν...*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἡ χειρολαβὴ εἶναι ἀπὸ ξύλου ἢ γιδι.ρούς. ἐκλεκτός. δέν. ἐξελ. ἰδιαίτερον. ὄνομα.*

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Πρό. καθ. 1920. ἐν τόποισι. εἰδηρονομοί. Μετά. τοῦ. 1920. ἐκ. τοῦ. ἔμπορίου.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁὐδέποτε. δι'. ἐκρίζωσης. ἠγῆν. τῆς. ρόβης.*

Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἀκατάχως. τοῦ. ὕψους. καθ. φυτῶν. Συνα. θως. ἀπὸ. 3.0. ἕως. 5.0. ἑκατοστά.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἰσοκατάχων.*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Τὰ. καθ. ἀποθέτουν. οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερις. ἐκ. ἐπί. τῶν. ἐδάφους.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἄνα. ἕως. τρεῖς. χεριές. μαζί. Αἱ. κεφαλαὶ. τῶν. σταχύων. πάντα. κατὰ. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κ
 λούνται ἀγκαλιές. . . Μεμάρια . . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τ
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; Ἄνδρες καὶ γυν
 ναίκες. Δέν. ἔχρηθι φασασι οὐν κα. θερισταί ἀπὸ
 ἄλλου τόπου. . . . . .

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κα
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ ἢ
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀν
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικ
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). Παλλές. φορές. ἔχρη
 θι φασασι οὐν κα. ἐντόμοι. καὶ ἐσχημάτωντα.
 εἰς εἶδος. τὰ φαγητὸν. τανς. εἰδίδετα. ὑπὸ τῶ
 ἔργασίου του. (ἀρετικῶ). . . . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφ
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κα
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβά
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωντ
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; Ὀχι. . . . . .

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Παλαι-
ότερον. ἀποβίβον. τὴν. Τρίτην. Διήμερον. αὐ-
δέμια. ηρασεχή. δίδεται......

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά
 τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν.
Συνήθως. δημοτικὰ:.....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
 ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν
 τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερί-
 ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας
 στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
 εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
 ἔθιμον. τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ.
ἀφήνουν. ὄχι. ἀθέριστον. Δεῦ. ὑπάρχει.
σχετικὸν. ἔθιστον......

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων
 σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέ-
 ρος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
 ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Ἀμέσως. μετὰ. τὴν.
θερισμόν. τὴν. θεριστάς. ἀποβίβει. ἄνδρας
ὁ. ὁμοίας. συνημενθρώπε. τὰ. γιγάρια. καί.
καὶ. δένει. δεμάτια......

Καίτω εὐὸν κείνη
 καίτω εὐὸν καλαμῖνα
 θέρizei ὁ Γιάννος
 θέρizei καὶ ἡ Ἀντωνία
 θέρizei ἡ Ἀντωνία
 καὶ ὁ Γιάννος τὸ κελύκει
 καὶ ὁ βασιλεὺς εὖ ἄγει
 τὸ σπαίρει ἀγωνίζει
 καὶ τὸ ἀφενεὶο χερνίζει.
 Μέλι χέροι κουβαλοῦν
 τὸν καιρὸ εὖ εἴτι πάν.

Γεννῶνται τὰ κελύκετα
 καὶ πρὸς καιρὸς για θερο.

καὶ φασίαν ἔργονε ηὐατὸ
 θέρizei τὸ σπαίρει
 ἡ κόρη καὶ τὸ παρρημῖαι.

ΑΘΗΝΩΝ

Παισιδαοῦλα θέρizei εὐαὸν κελύκει.

Ἔργονε τὸς ἔργονε θέρizei ἔργονε, ἔργονε.

καὶ καὶ ὅσον ἔδέρizei εὐὸν ἔργονε οὐ ποῖα.

καὶ εὖ δερῖαι ἀφενεὶο καὶ τὸ κελύκει.

εὖ τὸν ποδία εὖ τὸν ποδία εὖ τὸν ποδία.

Πέρδιαι τὸν ἀφενεὶο καὶ τὸν ἀφενεὶο.

ἔργονε τὸν ποδία εὖ τὸν ποδία.

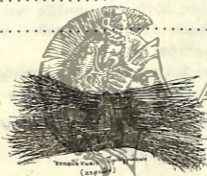
καὶ εὖ γέ τὸν ποδία εὖ τὸν ποδία.

εὖ τὸν ποδία εὖ τὸν ποδία.

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίδες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Ο. ἐργάτης.*

*Ποὺ δένει καὶ δεμάτια ἀναγκάζεται Μισα.
 γ. δακτυλῶν. Ἐξό. δέμα (δεματιῶν). ἔτα...
 καὶ εἶναι ἀπὸ εἰτάρι. καὶ τὸ ξερνικόν.
 καὶ τὸ εἰρίθον.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

*Συγκεντρώνονται 6-8 δεμάτια ἐκτὸς ἑνὸς φορτίου
 γ. α. α. ν.*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

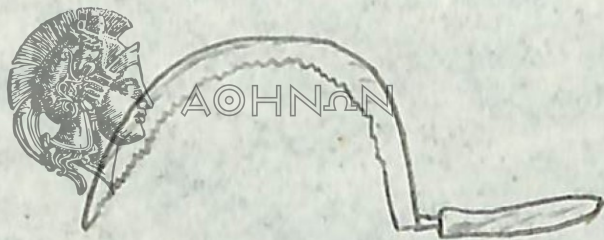
- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζῶων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐσυνεῖναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Συνηθίζεται. ἢ..
Διατροφή τῶν ζῴων. π.χ. σανόν. Καλλιέργεται
διὰ βανόν. ἢ κριθῆ. καὶ ἢ βρώμη. Ξηραίνεται
ἐπὶ τόσσον. ἔπειτα μεταφέρεται εἰς τὴν ἀγορ-
θίαν. ὄνομαχομένην. ὠστονόσ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Ἐόν. Ἀπρίλιον. με δρεωάνη.....
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Σεγόνι

Σερονί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

φωτογραφίας) Δένεκε χειρόβοχα . και . ρηάρες . Διέ .
 τά . δέειμο . εέ . ρηάρες . χριει . μαφωι . ε . και . κα .
 δάνε . εχίματος . βράσων . ν . και . σ . παραλληλ . ηρωικέδου .

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μεταφέρονται . εἰς . ὄριον . μέν . και . τόπον .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνίστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνοστάσι . και . θεμάτια . τοποθετοῦνται .
 ἢ . και . εἰς . κέντραν . και . ἢ . ὄριον .
 ἢ . εἰς . ὄριον .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

Ὑπῆρχεν . ἀνάκαθεν . ὄριον .

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; Εἰς . τὸ . ὄριον . και . ἔξω .

τοποθετοῦνται . και . ὄριον . και . ὄριον .
 (και . και . και . και .)

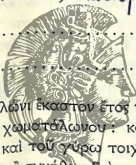
- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Καὶ... εἰς μίαν... καὶ... εἰς... 2. ε. ρ. 16. 60. 2. ε. ρ. 5
[Σχηματικῶς] .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Μία. Ταυ-
νίαν... ἕως... τέλος... ιδίου... μηνός .....

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Πετραίωνα .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Γίνεται... καθαρισμός... γύρω... .....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ὁχι .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς τὸ ἔξω μέρος ἔτοκοδοῦντο δὲράκια ἕξαιρα
· ρα . . και . . τὰ ἀλόγοι καὶ ζυμένα ἐσκαρπίζοντο . .
εἰς ἄλλον . . τὰν γῶραν ζυρίζοντο . . μέδευριάνη . .
δια' ἡμέραν ζυράσκειν καὶ ἀκαθοθεῖε ἀγωνισμός.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Διὰ ἰππων.

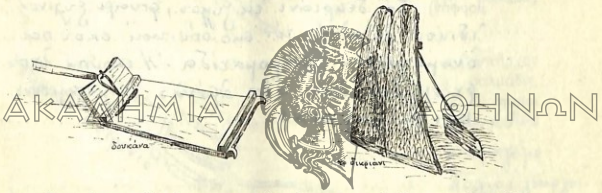
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
στρουλouras, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχια. . . . .

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀλώνιου ἔτοιμοθετεῖτο ἕνα
δευριάνη ἢ ζυζυγίος φάειρος ὕψους ἑνὸς μέτρου . .
λεγόμενος αἰετώχερος . . . . .

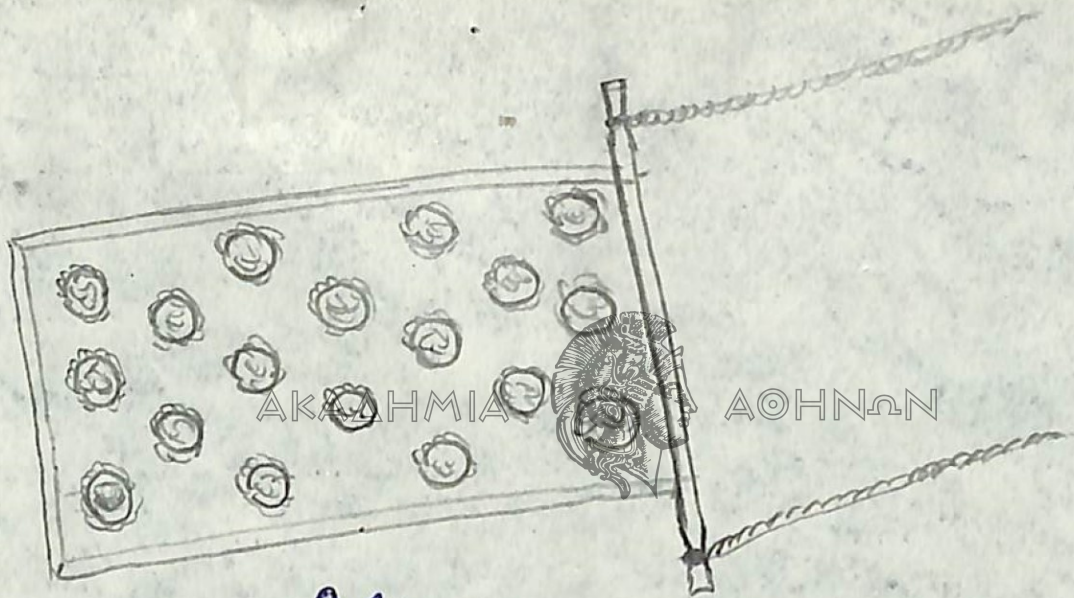
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφήματα) ζά. γώα. ε.
 ξέναντο. κρό. τόν. γαιμά. μέ. θηρείαι. και. αρά. τόν
 κάτω. χερα. η. τα. δεμέναν. ε. χοινίαν. και. μέ. γόντχο
 (α. ρ. ι. ε. τ. ρ. i). ἕλαιαν. εἰς. τὴν. ἄηρ. κ. α. κα. ἕω. π. ε. ρ. ι. κ. ο. σ. ζ. ι. ο. ν.
 ἕπι. τοῦ. π. ο. σ. τ. ἕρου. ἕπ. ε. ρ. α. ν. α. κ. ε. δ. ε. ρ. ε. ν. ι. κ. α. κ. ο. ἕχ. ο. ρ. α. εἰς
 τὴν. ὁ. ρ. σ. ι. α. ν. ἕνω. δεμένον. τὸ. ἄ. λ. λ. ο. κ. ἕρον. τὸ. ε. χ. ο. ι. ν. ι. α. ν.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἕν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβέθια κ. ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Πᾶντοτε καὶταί
 καὶ. ἀ. ρ. κ. ι. ε. ρ. σ. δ. ἕ. ἕ. ρ. μ. ε. ι. γ. ο. κ. ο. ι. ε. ἕ. ζ. ο. χ. ο. ν. δ. ρ. μ. ἕ. α.
 ν. ι. ζ. ἕ. δ. ι. α. σ. ι. ἕ. α. β. ε. ω. κ. ἕ. ἕ. κ. ρ. β. ο. ἕ. ἕ. ν. ο. γ. α. τ. ο. γ. ἕ. μ. ἕ. β. ἕ. ἕ. ρ. α. ν. α.
 ἢ. δ. ι. α. σ. ι. ἕ. α. ἕ. ε. ἕ. τ. ἕ. ρ. ἕ. α. ἕ. ἕ. ρ. ἕ. π. ἕ. α. ν. ἕ. ε. ἕ. α. ἕ. ἕ. ἕ. ἕ. ρ. ε. ρ. ε. ἕ.
 ἕ. ἕ. α. ἕ. ἕ. ἕ. εἰς. τὰ. ἕ. α. ἕ. ἕ. ἕ. ἕ. α. ἕ. ἕ. ἕ. ε. ἕ. τ. ο. κ. ο. δ. ε. τ. ρ. α. ἕ. ἕ. ν. τ. ο. ἕ. μ. ἕ. κ. ἕ. ρ. e.
 τ. ρ. ε. s.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

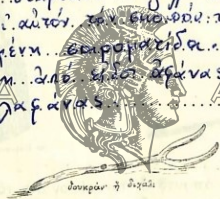
Σβάρνα

δ) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Περὶ τῆν...

φιν πρὶ τῆν... ὄρα... καὶ... ὡρὰς...
 Πικρὸν... δερμάτιον... δὲ... καὶ... ὑπόπικρον... ἐκ...
 ἡμερῶν... ἔχει... δὲ... τῆν... δύειν... τοῦ...
 ἡίου...

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

τὰ... δερμάτιον... ἐκ ξύλου... φουριξ... ξύλινον...
 ἰδιον... δι' αὐτὸν... τὸν... φουριξ... καὶ... δουκράνι...
 ὀνομαζομένη... δουκράνι... ἡ δουκράνι... ἡ...
 δουκράνι... ἀπὸ... ἀφ' ἑαυτοῦ... ὀνομαζομένης...
 κριγκογραφάνας...

δουκράν ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

δουκράνι... ὁ... φουριξ... δουκράνι...
 τοῦ... κινῆσαι... τὰ... ἀφ' ἑαυτοῦ... καὶ... φουριξ...
 το... δὲ... καὶ... φουριξ... τὰ... καὶ... ἀφ' ἑαυτοῦ... ..

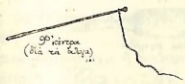
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα). Ἦτο...

ὀνομαζομένη... εἰς... Ἦτο... ξύλου... ἐν... δουκράνι...
 φουριξ... εἰς... τὰ... δουκράνι... δουκράνι... εἰς...
 φουριξ... δουκράνι... δουκράνι...

φουριξ (δερμάτινον)

15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιου. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

.....
.....

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθουν διά να αποχωρισθουν τα άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Αέι... ύληρξε... ?ιδικιτέρα... ?ναμασία.....

17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπηρχον (ή ύπάρχον ακόμη) είδικαι άλωνισται (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωνιστάι), οι όποιοι είχαν βοδια ή άλογα και ανέλαμβανον τον άλωνισμόν Δ.Ν.Ν.Θ.Ν.Σ

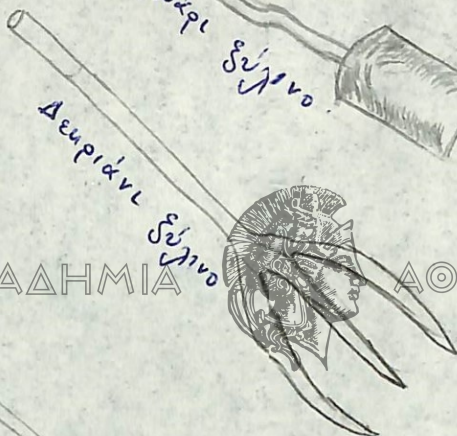
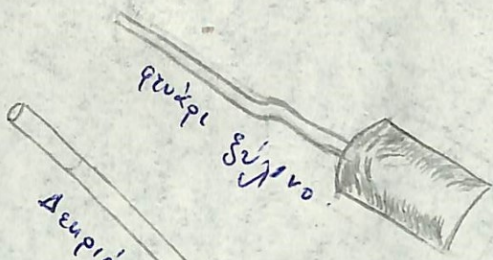
?ιδικοί... άρμνι.ε.α.ί... ή... πολλά ζώα... ?ναμασίμε-
ναι... βαζμ.ά.δ.ε.ς.ύ... βαζμ.υ.μ.α.δ.ε.ς... Πολλοί γεωργοί
άρμνι.ζαν... και... μέ.τά... ?ιδιοί... και... ζώα τους.

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυσ· π.χ. τό κοπάνισμα αύτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

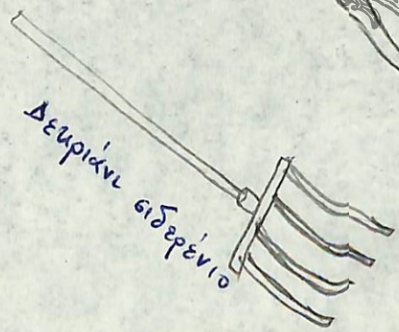
...?αχι...
.....

19) 'Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο' έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο' πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του ; .....

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος εἰροφυλῶς

ξύλο κοπανιστικόν ἢ τὸ κοπάνισμα μικροῦ σπυροῦ δημητριακῶν...

Ἐπὶ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... ?

Ὁρχι... Ἀν. μακεῖς
 Τραγουδοῦσε... ἔλεγε... γυμνασίαι... ἀπρωτικὰ τραγούδια... Δεῦ... ὑπῆρχαν... εἰδικὰ .....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίριος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ...

ἔχινε χρῆσις τὰ 1950.
 ἔρχονταν... ἰδίαιτα... μηχανή... ἐξ... ἀλλοτρίων χωρίων.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ...

ἔρχετο... γαμνί... καὶ... εἶπε... ἔχρημα... ἐλίχνιες .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Δ.εὺ...Ξυαρφώνετο...εἴσοκε.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο..Με'...δευριάνη.....

ξύλινο...ἢ...εἰδερένια.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνηστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

οἱ...ιδιοι...οἱ...γεωργοι...ἀνδρες...καὶ...γυναῖκες...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνησιμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ...στάχυα...καὶ...καρέμελαν...ἀρμειται...ἐξέμεντο...
ἀκροκόμπια...καὶ...ταῖ...μυκασθεων...για...νά...χει...
θευ...γι...τὴν...αὐράν...τοῦ...δευριανιστῶν.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; *Με . .*
τὸ ξύζινο . . φτυάρι . . καὶ . . γέ. ἀκούποι (βαρομαεῖδα) . .

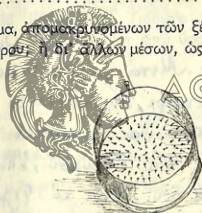
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

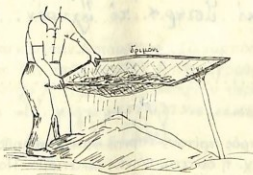
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο σαλιό δερμόνι

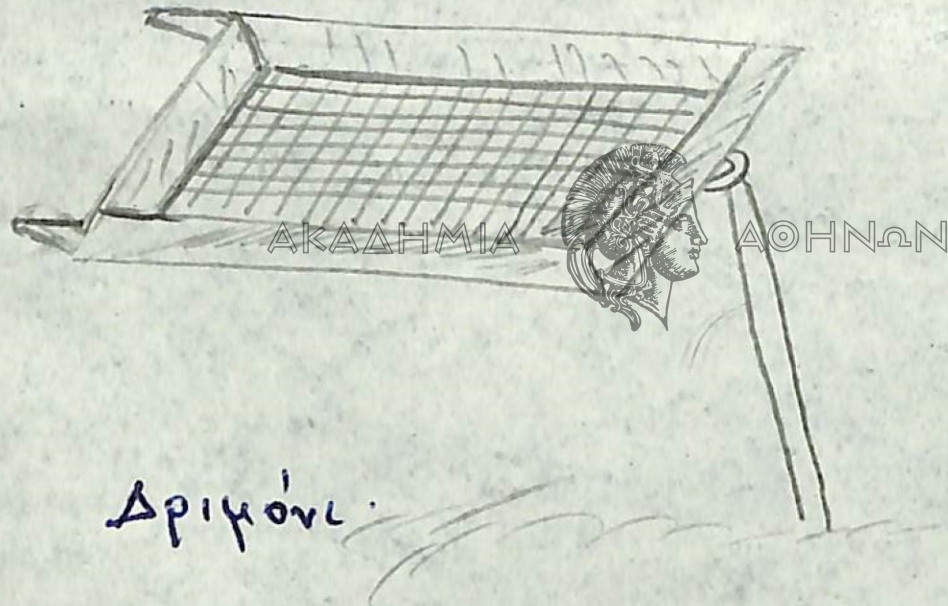

κόθρος ἢ ἀριλόγοι

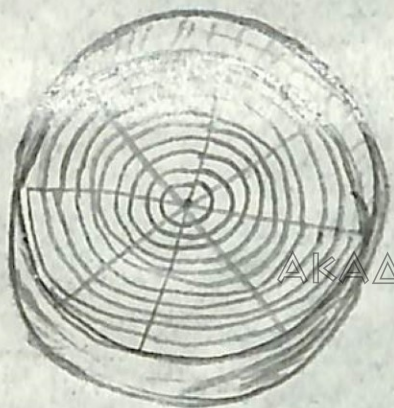

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν' π.χ. με τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

Δριγόνι.

ΚΟΒΚΙΝΑ

ΒΑΡΩΜΑΤΙΔΑ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. *Σωρεῖται μετὰ τὸ ξίφος. φτυάρι. Μετὰ χαράσσειται. σταυρὸς καὶ λυχνίος. φτυάρι. Ἐκασθεῖται εἰς τὰ κέντρα. Ὁ γεωργὸς. Πού. δια. γε. πρὸς. τὸ. εἰ. τὰ. ἔκανε. τὸ. 64. φῦσον. καὶ. εἰ. ταυροῦ. ἐπαιρνε. γίγχο. εἰ. τὰ. ἔ. τὸ. φῦρον. καὶ. καὶ. τὸ. ξίφος. 6ε.*
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Πρῶται. μετέφερον. σὺ. ἐπὶ. κα. τοῦ. καρποῦ. καὶ. ὑ. σερ. α. τὸ. ἀχυρὸν.*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Εἰς τὸ ἄχρῳνα*
ἔκειτο ἡ δουλία τοῦ ἀχρῳνοῦ.
καὶ τὸ ἀχρῳνοῦ αὐτὸ δὲν ἔκειτο ὑπο γένον· διὰ τὴν μέτρον
εἰς ἔχρησιμότητά του· δοχεῖον ὀνομαζόμενον· κάρτο
νοῦ χωροῦσε 10 ὀκάδας.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) *τὰ μαζοῦρα, χροκιά, ἐχρησιμοποι-
 ῆτο· τὸ κάρτο Μεγύζερου, μετρήσει με· τεκεῖ
 μετρηταῖου· καὶ ἡ τεκεῖ δυ· διατάχασα μετρητικῆ.*

3) Ποῦ ἀποθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κὰς συνηθείας) *ἐν· μετρήσει· ἐξήματα· μαζοῦρα· εἰς· ἀνο-*
μαζοῦρα· καναλιές.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀποθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ

χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; εἰς ἀποθήκην... καὶ γέ...
... γέ... ὡς τὸν ὄσ... ἢ τὸ ἀρκός...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ... τὸ ἀλώνισμα (εὐθὺς ἐπί τ. κ.)... καὶ...
... ἢ... σπέρμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον ὄγκον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εὐθὺς ἔθιμον... ταῦτα... ἐλάμβανεν... χωρὰν... μόνον...
εἰς... Ἀποκριές... Ἡρωικὰ ἀνακόταν... εἰς... τὴν...
... τὸ... χωρίον... φῶγ... νύχτων...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....*Μυχτήρι*.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

.....*Συνήθως νεοί 15-20 ετών*.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλείπτουν; "Αν ναί, από ποιον μέρος; *Οί νεοί έφερον*

ή από Ιδιαιά τους.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

.....*Καί έε ένας έφερε δεμάτι από τά εήίτε του*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τάσιν διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

.....*Καί τά μυχτήρι μόνον έχοφεναι, χωρίς*
έργατα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

.....*Σηακίως δι' ψηφότερα πηδούσαν εν φωτιά*.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

ἴδιον . . . . .

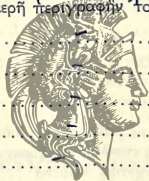
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) ?

Ἐπίκουρον . . . .
 ἰσχυρότερον . . . μετὰ τὸ Ἀγκλωάχαιον ὄφρα . . .
 . . . ἄνδρῶν (Ἰούδας). Ἰὸν κρεμόταν ἀπὸ πεί-
 θου καὶ ἄφρον ἰσχυρὰ τὸ ἠνθρακωδὲσιν . . . .
 τὸν περιεβραχον πρὸς ὠφελῆμον καὶ τὸ ἔπιμον .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

. . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

. . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ